

Oostvleteren – Deberghstraat (2006/136)

Op 8 juli 2005 konden in Oostvleteren twee Belgische, betonnen oorlogsbunkers vrijgelegd en ingetekend worden, tegenaan de zuidoostelijke rand van de dorpskern, in de hoek gevormd door de Oude Reningeweg en Schazenweg. Bunker 1 ligt binnen de perimeter van een door de West-Vlaamse Intercommunale voor woningbouw te verkavelen terrein en is inmiddels afgebroken. Bunker 2 blijft in het kader van de ruilverkaveling Woesten door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) behouden en zal vermoedelijk toegewezen worden aan een openbaar bestuur (fig. 1).

Deze bunkers dateren uit de Eerste Wereldoorlog, waren helemaal ingegraven en hebben een nogal verschillend grondplan.

Bunker 1 is in essentie een rechthoekige ruimte (12 op 2,8m), opgedeeld door een tussenmuur (fig. 2). Zo ontstaan twee ruimtes, die binnenwerks 5 op 1 en 4,95 op 1,07m meten. De hoogte bedraagt 1,12m. De frontmuur, die blind is, is 1,2m dik. De bunker is aan de andere zijde toegankelijk via 3 vooruitspringende trapconstructies (3 treden), waarin verschillende muurkasten zijn uitgewerkt en een medaillon met letter "F" is aangebracht. Centraal, ter hoogte van de tussenmuur leunt de trapconstructie aan tegen een driehoekige uitsprong, waarin ook 2 verluchtungskokers uitgewerkt zijn (fig. 3).

Bunker 2 bestaat uit twee aparte ruimtes (6,35 op 2,75 en 6,27 op 2,72m), die door een geknikte betonnen gang verbonden zijn (fig. 4). Elke ruimte kon men vanaf de begane grond via een vooruitspringende trappenconstructie, met muurkasten erin verwerkt, betreden. Ook op de verbindingsgang is zo'n trappenconstructie aangesloten. Boven de ingangen was er telkens een letter "D" met een cirkel eromheen aangebracht. Beide bunkers zijn voorzien van een verluchtungskoker. De beschikbare hoogte bedraagt 1,2m (fig. 5).

De bunkers zijn aan de hoeken afgerond en naar het oosten gericht (d.w.z. naar het front, dat zich een 8-tal km verder bevindt). De frontmuur is telkens blind, wat betekent dat observatie uitgesloten is

Een echte typologie van Wereldoorlog I-bunkers bestaat er niet (in tegenstelling tot Wereldoorlog II). Er zijn ook niet veel bronnen over de Eerste Wereldoorlog in Oostvleteren beschikbaar. Het is dan ook moeilijk om de functie van deze constructies te bepalen. De enige bronnen die tot nu toe gevonden werden, zijn fragmenten van drie loopgravenkaarten; een Duitse kaart van 20 juli 1917, een Duitse kaart van 11 september 1917 en een Britse (Belgische) kaart van 27 april 1918. Hieruit kan afgeleid worden dat de bunkers zich in een versterkte positie bevonden: op de drie kaarten zijn prikkeldraadversperringen getekend, op de Britse (Belgische) kaart is er ook een loopgracht bij de bunkers getekend. De twee bunkers maakten dus vermoedelijk deel uit van een groter ensemble en kunnen misschien als schuilbunkers bij een hoofdkwartier bedoeld zijn.

Op 15 maart 2006 kon bij de aanleg van de wegkoffers een gedeelte van de (veelvuldig geknikte) loopgraaf rond bunker 1 geregistreerd worden. De loopgraaf is eigenlijk een greppel die 1,5 tot 1,75m breed is en 0,5m diep ingegraven. Van eventuele bekleding zijn geen sporen opgemerkt.

Marc Dewilde

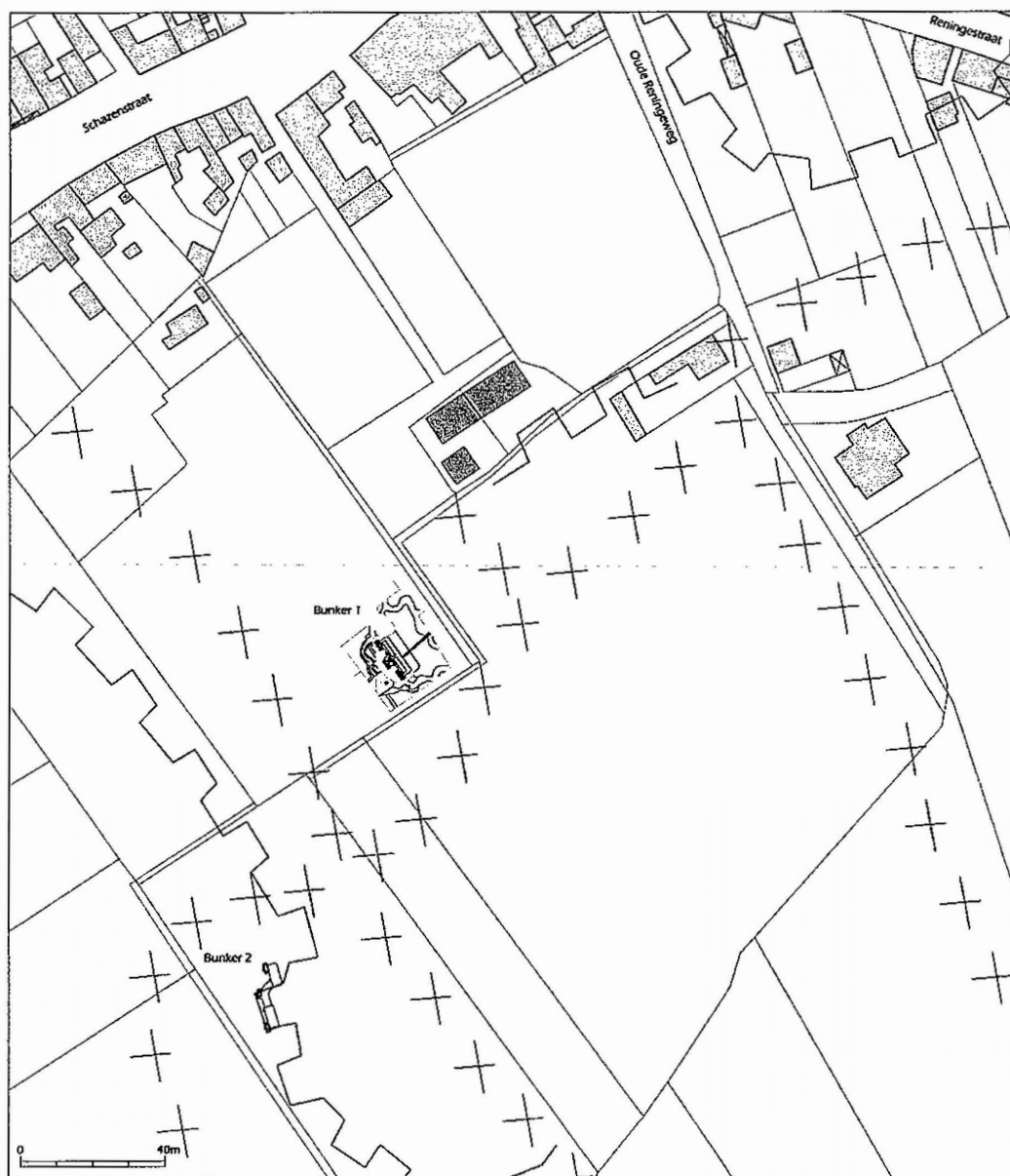

Fig. 1: Localisatiekaart met aangave van loopgraven en prikkeldraadversperringen

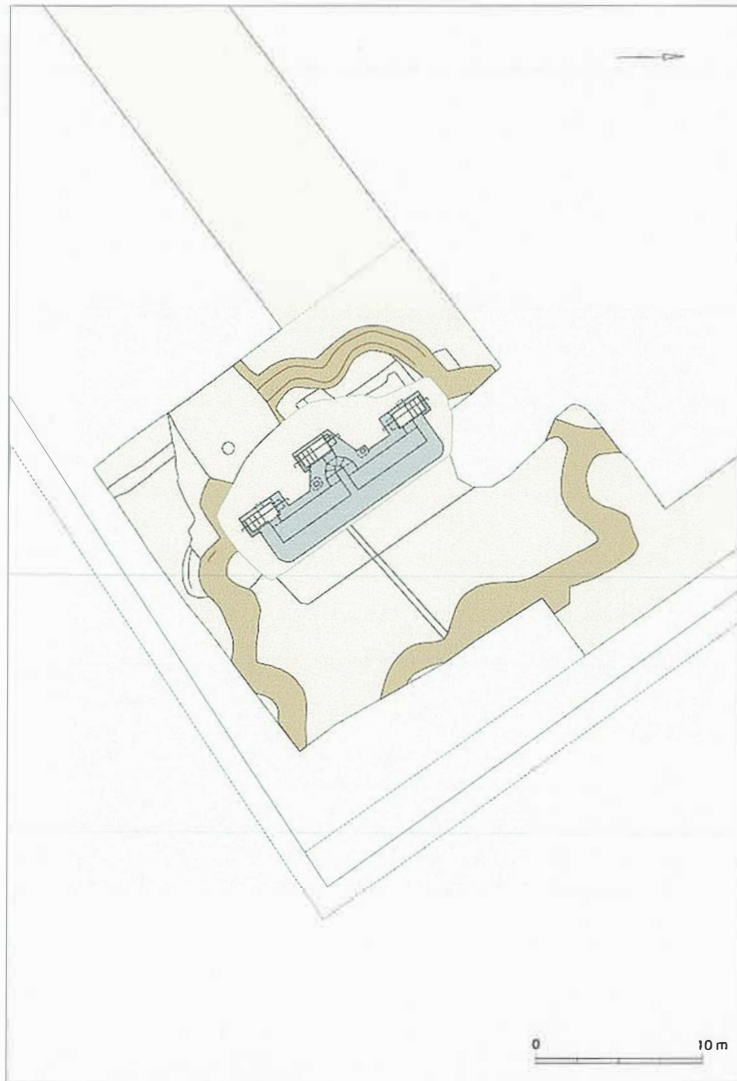

Fig. 2: Grondplan bunker 1 en de omringende loopgraaf

Fig. 3: De vrijgelegde bunker 1 met loopgraaf errond

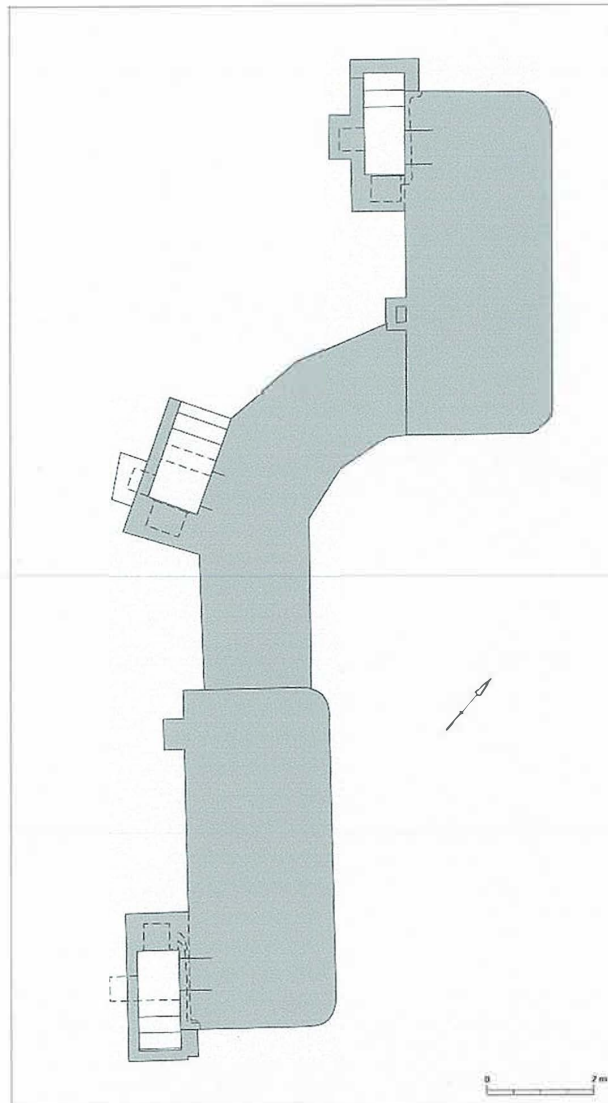

Fig. 4: Grondplan bunker 2

Fig. 5: De vrijgelegde bunker 2

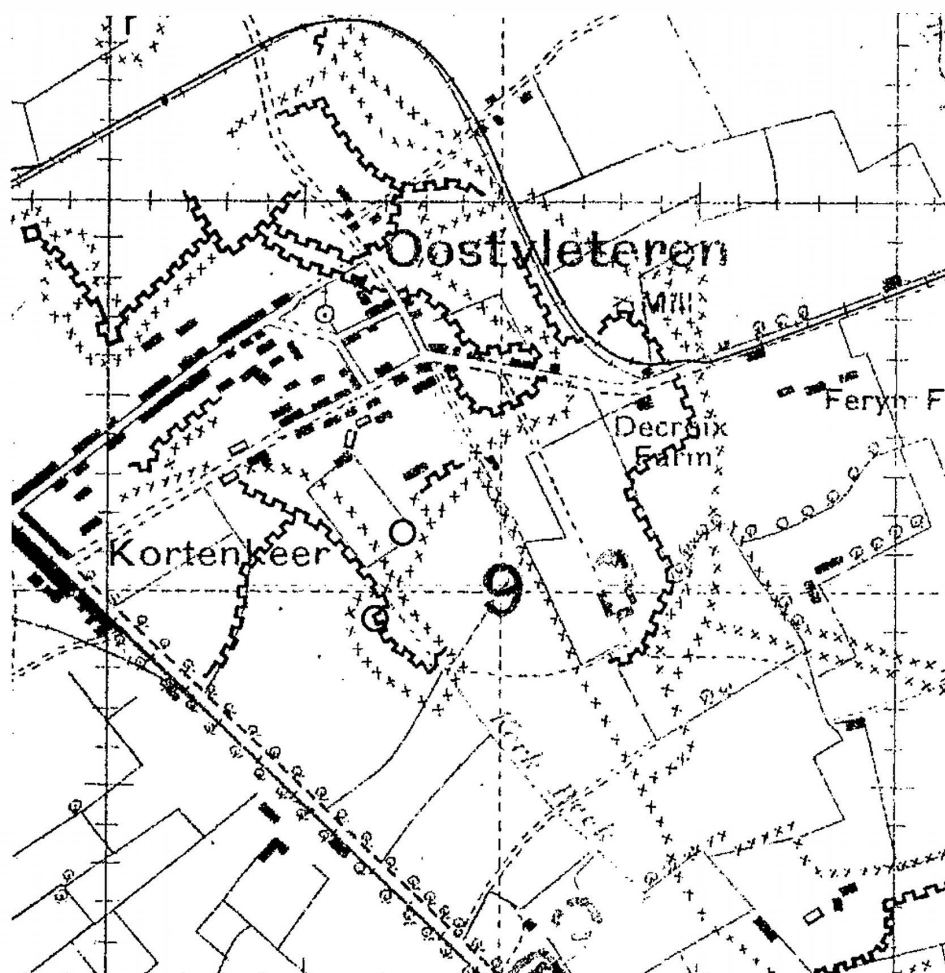

Fig. 6: Een fragment van een Duitse loopgravenkaart: rond de bunkers zijn er prikkeldraadversperringen (kruisjes) en loopgraven aangelegd (27-04-1918)